

Position paper Dierenbescherming t.b.v. Rondetafelgesprek Dierenwelzijnsverordeningen – onderdeel Diertransporten

**DIEREN
BESCHERMING**

Het transport van levende dieren gaat altijd gepaard met een aantasting van dierenwelzijn. Het laden is stressvol omdat dieren gevangen of opgedreven worden en in een onbekende omgeving terechtkomen. Vervolgens kan het transport zelf leiden tot honger, dorst, uitputting, verwonding of zelfs sterfte. De Europese Transportverordening zou erop gericht moeten zijn om deze welzijnsaantasting zoveel mogelijk te vermijden. Dit kan door vervangen, verminderen en verfijnen van transport van levende dieren:

- Vervangen, door vaker dierlijke producten te vervoeren in plaats van levende dieren;
- Verminderen, door minder dieren te transporteren en de reisduur te verkorten;
- Verbeteren, door het drastisch verbeteren van de transportomstandigheden bij de resterende diertransporten.

Transport naar buiten de EU

Het is al veelvuldig aangetoond¹, zowel door EU-instellingen als door maatschappelijke organisaties, dat bij transporten naar buiten de EU de Europese regels voor diertransport veelvuldig worden overtreden en dat controle en handhaving hierop moeilijk tot onmogelijk is. Dit geldt in nog sterkere mate voor diertransport per schip naar buiten de EU, met als extreme voorbeelden schepen met dieren die dagen tot weken op zee verblijven omdat landen de dieren niet meer willen toelaten. De regels die de Europese Commissie voorstelt aan transport per schip te verbinden zijn moeilijk tot niet te controleren en te handhaven. De Dierenbescherming dringt er dan ook met klem op aan **het vervoer van dieren naar derde landen geheel te verbieden**.

Transportduur

Naarmate transport langer duurt gaan uitputting, dorst, honger, vallen en verwonding en uiteindelijk zelfs sterfte hun tol eisen onder de dieren. De reistijd van 9 uur die de Europese Commissie voorstelt voor varkens, runderen, schapen en geiten op weg naar het slachthuis is wat de Dierenbescherming betreft gelet op wat het [EFSA-panel](#) over transport van deze diersoorten schrijft een verbetering, maar nog te lang. De uitzondering op de maximumtransportduur voor slachtvee dat langer mag worden gereden als er binnen 9 uur geen slachthuis bereikt kan worden is niet aanvaardbaar. Dat werkt toenemende specialisatie in de hand met het risico dat steeds vaker een beroep wordt gedaan op de uitzondering en de uitzondering steeds meer de regel wordt.

Er wordt in het wijzigingsvoorstel van de Europese Commissie geen duidelijke definitie gegeven van een slachtreis. Dat maakt het voor organisatoren van diertransport mogelijk om te beweren dat hun reis bedoeld is om de dieren elders vet te laten mesten en niet om te worden geslacht. Daarom dringen wij erop aan in de verordening een definitie van een slachtreis op te nemen.

Het voorstel van de Europese Commissie voor het transport van varkens, runderen, schapen en geiten voor fokkerij of mesterij is een maximale reistijd van 21 uur (+ 24 uur rust) + 21 uur reizen, met elke tien uur een uur voor rust en voeding, en permanente toegang tot water. Dit strookt totaal niet met wat het EFSA-panel over transport van deze diersoorten schrijft en zijn uit oogpunt van dierenwelzijn onaanvaardbaar. **De reistijd dient beperkt te worden tot een maximum van 8 uur.**

Voor het transport van pluimvee en konijnen beveelt het EFSA-panel een maximum reisduur van 4 uur aan. De reistijden die de Europese Commissie voor pluimvee en konijnen voorstelt (12 uur inclusief laden en uitladen voor slacht, 24 uur voor kuikens binnen 48 uur na uitbroeden, 24 uur voor fokkonijnen met permanent toegang tot voer en hydratatie, 10 uur voor uitgelegde hennen, inclusief laden en lossen en niet boven 15 graden in de wagen), zijn allemaal veel langer dan het EFSA-panel voorstelt en zijn uit oogpunt van dierenwelzijn onaanvaardbaar. **De Dierenbescherming dringt er daarom op aan voor alle transport van pluimvee en konijnen een maximumtransportduur van 4 uur te stellen.**

Het is een goede zaak dat de Europese Commissie voorstelt de reistijd te berekenen vanaf het moment van het inladen tot en met het uitladen van dieren. Maar het is absurd te doen alsof uitputting, dorst, honger, vallen en verwonding en ziekte niet spelen tijdens het verblijf aan boord van een roll-on-roll-of schip. **Ook de verblijfsduur in een veewagen die op een roll-on-roll of ship staat moet dan ook als reisduur worden gerekend.**

Transport van jonge dieren

Een minimum transportleeftijd voor kalveren van 5 weken is vergeleken met het thans toegestane transport op 10-14 dagen oud een stap in de goede richting, maar het kalf is op die leeftijd nog steeds veel te jong. Het kalf is dan nog maar nauwelijks begonnen met de opbouw van het eigen immuunsysteem en dus nog zeer kwetsbaar. Bovendien zouden kalveren minstens 12 weken bij hun moeder moeten blijven. **Een minimum**

¹ Bijvoorbeeld: [REPORT on the investigation of alleged contraventions and maladministration in the application of Union law in relation to the protection of animals during transport within and outside the Union](#)

**DIEREN
BESCHERMING**

transportleeftijd van 5 weken kan dan ook volgens de Dierenbescherming hoogstens een tussenstap zijn naar een minimum transportleeftijd van 12 weken. Voor ongespeende kalveren komt daarbij dat zij van nature minstens 5 keer per dag melk bij de koe zouden drinken. De maximum transporttijd van kalveren zou dan ook beperkt moeten worden tot 4 uur. **Ook voor schapen- en geitenlammeren geldt dat de transportleeftijd op minstens 12 weken en de transportduur op maximaal 4 uur moet en worden gesteld.**

Een transport van 24 uur voor kuikens binnen 48 uur na uitkomen, zoals de Europese Commissie voorstelt, is onaanvaardbaar lang. Het is al mogelijk om kuikens niet in de broederij uit het ei te laten komen, maar de **broedeieren naar de stal te vervoeren om ze daarin de stal uit te laten komen.** Op deze manier wordt de kuikens een transport bespaard.

Klimaat in veewagens

De door de Europese Commissie voorgestelde temperaturen zijn niet in overeenstemming met die welke het EFSA-panel adviseert. Het panel benadrukt ook het belang van voortdurende monitoring, waarbij rekening wordt gehouden met factoren zoals soort-specifieke behoeften, leeftijd en aanpassingen aan de omgeving. EFSA adviseert specifiek over optimale temperatuur-bereiken voor verschillende dieren. **Neem deze diercategorie-specifieke temperatuurgrenzen over in het wetvoorstel.**

Het voorstel om in het reislogboek voor lange afstandstransporten rekening te houden met temperatuurvoorspellingen bij vertrek, bestemming en relevante controleposten onderweg is een goede zaak, maar het is zorgwekkend dat er geen voorziening wordt voorgesteld om de voorspelling tijdens de route van de reis te controleren.

Op dit moment zijn voor lange afstandstransporten alleen temperatuursensoren in de dierruimtes van veewagens verplicht. Het EFSA-panel stelt dat het monitoren van de luchtvochtigheid ook nodig is. Wij dringen er daarom op aan **voor alle diersoorten ook een luchtvochtigheidsnorm te stellen en om naast de temperatuursensoren ook luchtvochtigheidssensoren in de dierruimtes te verplichten.**

Oppervlakte per dier in de veewagen

Ten opzichte van de huidige EU-regels stelt de Europese Commissie meer ruimte per dier in de veewagen of in de transportkrat voor in lijn met het advies van het EFSA-panel. Dit is een verbetering, al blijven ze aan de krappe of zelfs te krappe kant om aan de natuurlijke behoeften van de dieren tegemoet te komen wat betreft o.a. vrij kunnen staan, in verschillende houdingen liggen, en drinken en eten tot zich nemen. **Een verdere verlaging van de beladingsgraad is daarom nodig.**

Verbeteren handhaving

Het voorstel van de Europese Commissie lijkt niet veel beter handhaafbaar dan de huidige diertransportverordening. Het voorstel kan aan kracht winnen door een **aantal van de normen in het voorstel concreter in te vullen en te definiëren.**

Veewagens en chauffeurs

Op dit moment zijn er onvoldoende eisen waar een veewagen aan moet voldoen. Eisen aan veewagens zouden bijvoorbeeld kunnen gaan over de hoogte van compartimenten – daar zijn op dit moment onvoldoende concrete normen voor. Voor wagens voor transporten van meer dan 8 uur gelden meer uitgebreide eisen, bijv. op het gebied van tussenschotten, dak, ventilatie en GPS – deze eisen zouden ook moeten gelden voor kortere transporten. Voor het vervoeren van levende dieren worden enkele opleidingseisen aan chauffeurs gesteld. Deze zijn vaak echter erg beperkt – er zouden normen moeten komen waar **goede cursussen** aan moeten voldoen, en het zou goed zijn als chauffeurs iedere 3 jaar een opfriscursus zouden moeten doen ter verlenging van hun certificaat.

Vangen en drijven van dieren

Het verplaatsen van dieren van de stal naar de veewagen is een groot risicomoment voor het ontstaan van stress en verwondingen. Voor pluimvee stelt het voorstel dat deze aan de poten gevangen mogen worden. De Dierenbescherming vindt dat rechtop vangen de wettelijke norm zou moeten blijven, en dat er gewerkt moet worden aan het oplossen van praktische belemmeringen hiervoor. Voor het drijven van runderen en varkens zou **het gebruik van elektrische veeprickers verboden moeten worden** (een Nederlands verbod hierop is al in voorbereiding).